

GABRIEL RUFÍAN

«Els 'comuns' són gent que no es posiciona mai demanant posicionament»

El diari 'El País' ja l'ha comparat amb Donald Trump, Marine Le Pen i Nigel Farage. El diputat Gabriel Rufián (Santa Coloma de Gramenet, 1982) s'ho pren amb cert sentit de l'humor. Aquestes setmanes n'ha vist de tots colors. Ara comença la seva primera legislatura –no fallida– al capdavant d'Esquerra Republicana, la primera força de l'independentisme a Madrid. Ho fa amb una fixació: els 'comuns'.

*Entrevista de Nicolas Tomás
Fotografies de Jordi Play*

Segons revela *El Español*, en un reportatge sobre els seus orígens a Jaén, li he de dir Juanga.

—Sí. Ja és recurrent, això. Ho publiquen com si fos un gran secret, però no n'hi ha cap, de secret. Això li passa a qualsevol que tingui un nom compost, com en el meu cas Juan Gabriel.

—**Se sent més fiscalitzat per venir d'on ve?**

—De vegades, depèn de segons qui ve, sí que hi ha un punt de classisme, encara que sigui inconscient. Tu qui ets? D'on vénis? Què has fet? Recordo que, al principi de tot, moltíssima gent em deia que mai havia militat enlloc, com si necessités un pedigrí.

—**A pocs nous diputats els han investigat tant. Fins i tot se n'han anat a un petit poble de Jaén a preguntar pels Rufián.**

—Hi ha coses que sí que són excessives, que no teníem tan previstes, però la resta és molt previsible. Jo vaig començar a Súmate i, pel motiu que sigui, sempre vam tenir a sobre tot aquest entorn més cavernari. Hi estem bastant acostumats. També a Madrid, al grup parlamentari, sabíem que segons quin discurs relativament nou trencaria esquemes. La cosa més normal és que Joan Tardà sigui independentista, però que no ho sigui jo tant. És normal que vagin per nosaltres.

—**Vostè també ha creat un cert personatge al voltant de vostè.**

—No tinc aquesta percepció. T'ho diria si fos al revés. Intento ser com sóc. Sí que és cert que, en segons quins àmbits, no pots ser qui ets al cent per cent. Però no és cap personatge. Nosaltres som a Madrid per intentar dir la veritat. Durant la primera campanya vam dir que diríem el que mai s'havia dit i faríem el que mai s'havia fet, i ho dèiem perquè ens ho crèiem.

—**Deu mesos de bloqueig polític i és vostè qui aconseguix, abans de la investidura, posar gairebé tot l'hemicicle d'acord en alguna cosa: en contra de vostè.**

—No crec que sigui tant en contra meu com en contra nostre, en contra del

procés. En definitiva, l'aplaudiment de PP, PSOE i Ciutadans en defensa de la traïció del PSOE reflecteix el règim del 78 veient-se amenaçat. Es parla molt del que nosaltres vam dir potser per no parlar del que ells van fer.

—**La reacció del PSOE més o menys se la podia esperar. La de Pablo Iglesias, Xavier Domènech o Alberto Garzón potser no tant.**

—Gens. Més que res perquè nosaltres hem tingut una molt bona relació. Jo respecto moltíssim Garzón, Domènech, Iglesias, Errejón, etc. També tinc molt bona relació amb les mareas i la gent d'Izquierda Unida, ens aplaudim conjuntament... Ara bé, sí que és cert que amb els *comuns* no tant. Però la pregunta és més per ells que per nosaltres. Nosaltres no hem canviat el nostre discurs. Sí que notem que, a mesura que el nostre discurs té més repercussió mediàtica, als *comuns* els agrada menys.

—**Però vostè sí que ha estat molt dur amb els comuns.**

—Quan nosaltres li vam preguntar durant la campanya a Domènech, amb tot l'afecte del món, com s'ho farien, això va marcar un abans i un després. Ho consideren un atac. I a nosaltres, que considerin un atac que els preguntem com faran la seva principal promesa electoral, ens sobta. Perquè se'n diu política. Mai hem caigut en els insults o els atacs a banda de preguntar com aconseguiran el referèndum pactat amb l'Estat espanyol. De vegades es molesten, però no pararem, perquè és molt important que en política tothom sigui clar. I els *comuns* de vegades no són tan clars com haurien de ser.

—**Insults no, però recordo que vostè va arribar a dir que eren l'adversari del procés.**

—I ho continuo creient. En Comú Podem és l'adversari electoral. T'ho dic amb totes les lletres. Per què? Perquè van guanyar. Agradi més o agradi menys. I perquè no tenen un posicionament clar davant d'aquest procés. Això és empíric. Amb això dic que volem entrar en la

confrontació ideològica i electoral. I els volem interpel·lar contínuament. Volem interpel·lar el seu votant, que es pregunta com s'ho faran per canviar l'Estat on guanya eleccions el Partit Popular.

—**Comença finalment una legislatura, per primera vegada amb ERC com a primera força de l'independentisme...**

—Sí, però també és molt important valorar la feina dels companys del Partit Demòcrata, i ajudar-los, ara que són al Grup Mixt. Aquesta unitat d'acció és molt important. També l'afinitat amb la gent d'En Comú Podem. Hi ha molta discrepància en temes crucials, però ens hem votat conjuntament. Cal recordar-ho i reivindicar-ho. Sí que és cert que Esquerra Republicana està en un moment molt i molt bo. Està en la centralitat política del procés, i això es reflecteix al Congrés.

—**I què hi van a fer, a Madrid?**

—Primer de tot, intentar no regalar el relat de Catalunya a Ciutadans, que tenen un espai mediàtic molt important a Madrid. En segon lloc, estar al costat de les forces que estiguin per dignificar la vida de la gent, visqui on visqui. I en tercer lloc, intentar fer-nos un forat mediàtic en televisions i ràdios on fins ara no en teníem. Moltes vegades la diferència entre nosaltres i Podem és un tema mediàtic. Estic convençut que si Joan Tardà anés a *El hormiguero*, Esquerra tindria un diputat més.

—**Tractaran de teixir aliances per revertir les polítiques dels últims quatre anys?**

—Per descomptat. Amb nosaltres sempre podran comptar, tant Podem com l'esquerra *abertzale*, la gent d'Izquierda Unida, qualsevol força política que estigui pel canvi. Malgrat que sabem que no hi ha cap possibilitat de canvi a l'Estat espanyol. I no ho diem nosaltres, ho diuen les urnes, agradi més o agradi menys. No ho dic amb alegria. A l'Estat espanyol guanya un partit absolutament reaccionari com el PP.

—**Sí que, de vegades, s'ha caigut en el discurs de, com pitjor a Madrid, millor a Barcelona.**

→ —Sí, però crec que és un discurs molt minoritari, i hi estic absolutament en contra. Des del grup parlamentari, i per extensió Esquerra Republicana, mai, mai, mai ens alegrarem que algú que ha provocat tant dolor com Rajoy, el PP o fins i tot Ciutadans, governi un Estat com l'espanyol. Em sembla dramàtic. Tant de bo l'Estat espanyol estigués en un procés constituent com ho està Catalunya, però encara queda molt.

—Em parla d'unitat d'acció amb el Partit Demòcrata. Han discutit sobre com encararan la legislatura?

—La relació és molt bona, com no podia ser d'una altra manera. Parlem pràcticament cada cap de setmana. Em trobo amb Francesc Homs a la junta de portaveus i parlem molt. I sí: defensarem les institucions i anirem en bloc, amb els matisos ideològics lògics. Tenim molt clar que, en el tema català, estem braç a braç.

—Francesc Homs justament va parlar aquest estiu de crear una comissió sobre la qüestió catalana.

—Durant la campanya i el debat electoral, li vam dir a Homs que per descomptat. Deixant de banda aquella frase que diu que “si vols que alguna cosa no s'esclareixi, munta una comissió”. Amb tot l'escepticisme del món, anirem a tot arreu i parlarem amb tothom. Ara bé, estem convençuts que no hi haurà cap mena de solució, perquè la majoria de PP, PSOE i C's ho bloquejarà tot. També el paper dels *comuns* o de Podem és molt interessant. A veure què fan.

—El president Puigdemont continuarà plantejant el referèndum al Govern espanyol. Vostès faran el mateix al Congrés?

—Si cal, sí. “Referèndum o referèndum” vol dir democràcia o democràcia. Sobta que alguns de l'entorn dels *comuns* només s'hagin quedat amb la primera part de la frase. El que estem dient és que portem a l'ADN negociar. La imatge de cara a l'exterior dels catalans asseguts esperant que algú vingui em sembla molt potent. És molt intel·ligent

que el Govern de Catalunya encara digui que espera que l'Estat espanyol s'assegui a una taula de negociació. Ara bé, alguns de nosaltres estem convençuts que això no arribarà. Però també estem convençuts que fins a l'últim dia hem d'intentar mostrar aquesta intolerància democràtica de l'Estat espanyol.

—Confia que s'acabarà celebrant aquest referèndum el setembre del 2017?

—Sí, n'estem absolutament convençuts. Cal recordar que el procés d'independència és el procés d'independència amb més informació de la història. Està tot publicat. I està publicat que s'aprovaran tres lleis de desconexió. Una d'elles és la de transitorietat jurídica, que potser és la més important, perquè *de facto* és la declaració unilateral d'independència. Després vindrà el referèndum, que referendarà aquest nou marc legal català.

—Si no és acordat amb l'Estat, es corre el risc d'un altre 9N.

—Primer de tot, serà vinculant, tindrà efectes, passaran coses l'endemà. Després, hi ha una majoria total i absoluta del Parlament de Catalunya que el 9N no hi havia. Encara no s'havia fet el plebiscit. Finalment, cal tenir en compte que serà sota la nova legalitat catalana.

—Però caldrà resoldre aspectes que el 9N no es van acabar de resoldre, com el cens.

—És cert. Però, sense parlar més del compte, puc dir que el Govern del president Puigdemont i el vice-president Junqueras està solucionant-ho. Et puc garantir que el referèndum anunciat serà un referèndum vinculant molt diferent del 9N.

—Posar dates i terminis, com el setembre del 2017 o els famosos 18 mesos, no és en certa manera una hipoteca?

—El discurs de molts de nosaltres ha estat sempre el mateix: és un procés complicat i extraordinari que, si es fa en 18 mesos, molt bé; però que, si es fa en 20 o 22, també. Hi ha tanta gent que ha

estat esperant durant tant de temps que ens mereixem una mica de flexibilitat. Tothom que està en aquest procés ho té molt clar. És comprensible perquè tenim un Estat en contra, proactiu.

—Això ja se sabia abans d'hipotecar-se amb els 18 mesos.

—Al final, el tema dels 18 mesos sí que s'ha tornat una mica una cotilla. Però tenim clar que s'ha de fer amb certa flexibilitat, sense enganyar ningú. Si es fa en 18 mesos, bé; però si es fa en 22, no passa absolutament res. Dit això, jo estic convençut que s'acabaran complint els terminis.

—Abans caldrà superar la prova de foc dels pressupostos.

—Sí, i tant. I sóc molt optimista. O realista, perquè sempre ha semblat impossible i s'ha acabat fent. La CUP ha estat, és i serà imprescindible per a aquest procés; i de la mateixa manera que han donat suport als pressupostos de Colau a Barcelona, donaran suport als pressupostos al Parlament. Sempre tenint en compte que ha de ser després d'una negociació sincera, pragmàtica i tremendament generosa per part de Junts pel Sí, que ha de tenir molt clar que sense la CUP no es fa.

—No va ser prou generós en l'anterior ocasió?

—Aquest procés engloba molta gent. La notícia seria que fos fàcil. Forma part de la normalitat i del futur de la política i la democràcia, que hi hagi diferents dificultats, polèmiques, matisos fins i tot, tenint molt clar que al final tothom té un objectiu comú: que s'esdevingui el que la gent va votar.

—Abans del referèndum també caldrà assegurar el 2% de vots que els van faltar a les forces netament independentistes el 27S. On s'han d'anar a buscar aquests vots?

—Dir allò del 48% contra el 51% és col·locar a la banda del no gent que diu que no està a la banda del no.

—Però tampoc pot sumar-los al sí.

—Al final, l'important és que hi ha una majoria total i absoluta al Parlament

«L'aplaudiment de PP, PSOE i C's reflecteix el règim del 78 veient-se amenaçat»

de Catalunya. Dit això, com s'eixampla la base? Amb un discurs que tingui molt poc a veure amb les banderes, un discurs de valors republicans. Com diu el Joan Tardà, la gent no menja pàtria. Per la meua part, com a persona d'esquerres, crec que és molt important incidir en l'espai dels *comuns*. Dir-los que aquesta república que esperen es diu Catalunya. Cal incidir en el canvi, la ruptura i fins i tot la revolució que suposa un procés d'autodeterminació com el català.

—Ho deia perquè sovint es parla de l'àrea metropolitana, el cinturó roig, que teòricament gràcies a gent com Súmate s'estaria passant a l'independentisme. Però, per posar un exemple, a la seva Santa Coloma vostè va ser la cinquena força i el Partit Demòcrata la sisena.

—Seguint el mateix argument, al lloc on va néixer Albert Rivera Ciutadans també és una força residual. Al final, jo crec que és molt reduccionista, això. Dit això, però, sí que és cert que l'àrea metropolitana ha estat sempre molt lligada al PSOE més felipista, a l'esquerra nacional espanyola, i costa molt trencar-ho. Jo mateix vinc d'aquesta tradició. El meu avi va ser votant del PSOE tota la vida, fins a la seva mort. Sé perfectament el que això suposa.

—Però, quan marxen del PSC, és per anar al món dels comuns, no a l'independentisme.

—Per això el que cal és, primer de tot, interpel·lar l'ex-votant del PSOE que ara confia en els *comuns*. Cal fer-los veure que el que tenen davant és un mur i que no hi ha cap possibilitat de canvi, que l'únic canvi possible és culminar el procés d'independència. Després, cal fer un discurs molt inclusiu, fraternal de veritat. Però recorda ciutats com Sabadell, on no només governava el PSC sinó que governava la màfia del bustisme. Ara hi governa Esquerra Republicana. Semblava impossible fa poc. S'estan fent coses, però serà complicat.

—Com veu el partit que estan creant Ada Colau i Xavier Domènech?

—Encara no en sabem gaire, que és un clàssic d'aquesta gent, amb tot el respecte. Però sí que em va semblar sentir que Xavier Domènech deia que volia un partit sobiranista, d'esquerres, feminista i a favor del dret a decidir. I jo vaig pensar: Esquerra Republicana. Benvinguts siguin quan s'esclareixin. Sovint, amb

tota l'afinitat i respecte, és gent que no es posiciona mai demanant posicionament a tothom.

—A vostès els han acusat de voler aliar-se amb la dreta per fer fora Colau.

—L'altre dia, en una entrevista en una petita ràdio progressista espanyola, vaig haver de negar-ho fins a cinc vegades. Nosaltres volem guanyar Ada Colau en una urna i no en un despatx. I per molt que ho diguin Iglesias, Errejón, Domènech i qui sigui, ni ens ho proposem. Esquerra Republicana mai pactarà amb PP i Ciutadans per fer fora ningú de cap alcaldia. I qui ho digui, menteix essent-ne conscient.

—Vostè s'ha mostrat contrari a la reedició de Junts pel Sí.

—Abans de ser diputat, em vaig trencar la cara en moltes tertúlies per defensar que des del teu espai ideològic, polític i social, amb la defensa final que Catalunya esdevingui una república independent, es guanya molt més. Més que res perquè treus excuses a tothom i et carregues aquest mantra de Podem que anem amb la dreta, amb Pujol... Que és com si jo li dic a Ada Colau que va amb Felipe González perquè pacta amb el PSC.

Quan toqui, si és que toca, jo crec que es guanya molt més des del teu espai ideològic, social i polític. També cal dir que Junts pel Sí va ser una coalició extra-

ordinària que va guanyar com mai. Però fer que el poble de Catalunya estigui en aquesta mena de plebiscit constant... A més a més, una pregunta: qui falta en aquest procés?

—Els comuns?

—I quants *comuns* votarien Junts pel Sí?

—Molt pocs.

—Doncs jo crec que el que hem de fer és treure excuses i que tothom es trobi còmode votant una opció independentista, sigui la que sigui.

—Durarà més la legislatura espanyola o el procés d'independència?

—(Riu.) Home, jo crec que el procés serà més curt que la legislatura espanyola. Estic molt en contra d'aquest discurs que la legislatura serà curta. Rajoy és més fort que fa vuit mesos. Té dues marques blanques ara mateix: Ciutadans i el PSOE. I no ho fan per responsabilitat, ni per Espanya, sinó simplement perquè no volen terceres eleccions. Rajoy serà president molt més temps del que la gent pensa.

—I què farà vostè després?

—És molt important que els polítics tinguin desitjos de tornar a casa seva pràcticament cada dia. A casa seva vol dir a la seva feina, a la seva vida anterior. El pas per la política ha de ser curt. Has d'intentar donar el millor de tu mateix, sense càlculs de temps. Jo em veig poc temps en política. ●